

Sygn. akt **XXVII Ca 175/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Piotr Wojtysiak

Protokolant: Weronika Lisiecka

po rozpoznaniu w dniu 5 stycznia 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu na rozprawie

sprawy z powództwa **L. Ż., C. B., K. S., M. S. (1), I. Ż. (1), T. Ż., M. S. (2), B. P., E. B., A. P., M. P., I. Ż. (2), J. J., A. K., B. M., W. B., A. R. (1), R. R. (1) i M. R. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 18 grudnia 2017 r., sygn. akt II C 1677/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a. w punkcie 6 w ten sposób, że powództwa K. S., M. S. (1), I. Ż. (1), T. Ż., M. S. (2), B. P., E. B., A. P., M. P., I. Ż. (2), J. J., A. K., B. M. i W. B. w zakresie żądania odsetek oddala;

b. w punkcie 8 w ten sposób, że zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz K. S., M. S. (1), I. Ż. (1), T. Ż., M. S. (2), B. P., E. B., A. P., M. P., I. Ż. (2), J. J., A. K., B. M. i W. B. kwoty po 926,68 zł (dziewięćset dwadzieścia sześć i 68/100 złotego) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

c. w punkcie 10 w ten sposób, że powództwa A. R. (2), R. R. (2) i M. R. (2) w zakresie żądania odsetek oddala;

d. w punkcie 11 zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz A. R. (2), R. R. (2) i M. R. (2) kwoty po 631,00 zł (sześćset trzydzieści jeden i 00/100 złotego) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

2. zasądza od K. S., M. S. (1), I. Ż. (1), T. Ż., M. S. (2), B. P., E. B., A. P., M. P., I. Ż. (2), J. J., A. K., B. M. i W. B. na rzecz (...) S.A. w W. kwoty po 150,00 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej

3. zasądza od A. R. (2), R. R. (2) i M. R. (2) na rzecz (...) S.A. w W. kwoty po 150,00 (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Sygn. akt XXVII Ca 175/19

UZASADNIENIE

Z uwagi na to, że niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym i Sąd odwoławczy nie przeprowadził postępowania dowodowego, stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. ograniczono uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy co do zasady podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji. Sąd odwoławczy nie podziela jednakże dokonanej na gruncie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oceny prawnej.

Wbrew twierdzeniom apelanta Sąd Rejonowy uwzględnił (rozpoznał) zgłoszony w toku postępowania zarzutu przedawnienia dochodzonych roszczeń odsetkowych powodów. Sąd I instancji stwierdził bowiem, że poczynionego przez pozwaną dorozumianego zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia roszczeń głównych nie należy automatycznie rozciągać na zgłoszone przez powodów w postępowaniu niniejszym, a niepodlegające rozpoznaniu przez Prezesa ULC, roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie w wypłacie odszkodowania. Dokonując dalszych rozważań Sąd Rejonowy stwierdził, że brak jest podstaw do przyjęcia, aby spełniając w dniu 23 grudnia 2016 r. na rzecz powodów świadczenie z tytułu odszkodowania za opóźniony lot i zrzekając się w tym zakresie zarzutu przedawnienia, pozwana jednocześnie - nie spełniając na rzecz powodów świadczenia z tytułu należnych im odsetek za opóźnienie - zrzekła się korzystania z zarzutu przedawnienia przeciwko roszczeniu odsetkowemu powodów.

Pogląd ten Sąd odwoławczy podziela, w stosunku do wszystkich powodów w niniejszym postępowaniu.

Przyczyną uwzględnienia żądań odsetkowych i uznania zaskarżalności odsetek było natomiast uznanie przez Sąd a quo, że pozwana zrzekając się zarzutu przedawnienia roszczenia głównego sprawiła, iż roszczenie główne (o odszkodowanie) odzyskało przymiot zaskarżalności, a nowy - roczny - termin przedawnienia roszczenia o odszkodowanie zaczynał bieg od chwili zrzeczenia się zarzutu przedawnienia (choć jedynie co do zasady, bowiem roszczenie to jednocześnie wygasło wskutek zapłaty). Pozwana zatem swym działaniem osiągnęła ten skutek, iż w chwili spełnienia na rzecz powodów K. S., M. S. (1), I. Ż. (1), T. Ż., M. S. (2), B. P., E. B., A. P., M. P., I. Ż. (2), J. J., A. K., B. M., W. B., A. R. (1), R. R. (1) i M. R. (1) świadczenia z tytułu odszkodowania za opóźnienie lotu, roszczenie główne było (ponownie) zaskarżalne, a więc skoro roszczenie główne wygasło na skutek jego zapłaty w chwili, gdy roszczenie to było zaskarżalne, roszczenie powodów o zapłatę odsetek za opóźnienie w spełnieniu tego świadczenia przedawniało się w terminie 3-letnim z art. 118 k.c. (tj. z dniem 20 sierpnia 2017 r.), nie zaś z chwilą, w której roszczenie główne traciło zaskarżalność przed jego odzyskaniem na skutek działania pozwanej.

Sąd Rejonowy zastosował tożsamą wykładnię i ocenę prawną odnośnie dokonania zapłaty przez pozwaną w toku postępowania administracyjnego oraz zasad obliczania terminów początkowego i końcowego naliczania odsetek za opóźnienie, do oceny powództw powodów A. R. (2), R. R. (2) i M. R. (2). Pozwana dokonała zapłaty odszkodowania na ich rzecz w dniu 30 listopada 2017 r., wobec zrzeczenia się zarzutu przedawnienia roszczenie to w chwili spełnienia było zaskarżalne, stąd termin przedawnienia ich roszczenia odsetkowego upływał z dniem 20 sierpnia 2017 r..

Powyższa wykładnia w ocenie Sądu odwoławczego jest wadliwa.

Załączek powołanych rozważań prawnych Sądu Rejonowego stanowiła uchwała Sadu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2005 r. (OSNC 2005 nr 9, poz. 149, str. 1). Przywołana uchwała Sądu Najwyższego stanowi swoistego rodzaju rozstrzygnięcie narosłego do tamtej pory sporu w kwestia przedawnienia odsetek.

Obecnie dominującym w orzecznictwie jest stanowisko, w pełni podzielane przez tut. Sąd, zgodnie z którym odsetki jako roszczenie okresowe przedawniają się z upływem lat trzech, nie później jednak niż z upływem okresu przedawnienia roszczenia głównego, przy czym termin przedawnienia odsetek biegnie dla nich samodzielnie w sytuacji gdy bieg przedawnienia odsetek w biegu terminu przedawnienia roszczenia głównego został przerwany lub gdy roszczenie główne wygasło (por. wyrok SN z 13.01.2012 r., I CNP 22/11, LEX nr 1170206; z 9.06.2005 r., III CK

619/04, LEX nr 180855; z 24.05.2005 r., V CK 655/04, LEX nr 152449; z 24.02.2005 r., III CK 223/04, LEX nr 603773; z 28.01.2005 r., V CK 380/04, LEX nr 359435).

Z powyższego wynika, że termin przedawnienia odsetek od należności niezapłaconych różni się od terminu przedawnienia odsetek od należności zapłaconych (wygasłych), ale z opóźnieniem. Jeżeli więc wierzyciel dopuścił do przedawnienia roszczenia głównego, to roszczenie o odsetki od tego roszczenia również ulegają przedawnieniu.

Mając na uwadze, że roszczenia z tytułu odszkodowania za opóźniony lot przedawniają się z upływem roku (art. 778 k.c., por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2017 r., III CZP 111/16 MoP 2017 nr 8, str. 395), a wierzyciel nie przerwał biegu przedawnienia należności głównej, to nie może - bez ryzyka podniesienia zarzutu przedawnienia - dochodzić samych odsetek od przedawnionej należności głównej powołując się na trzyletni okres przedawnienia z art. 118 k.c.. W takim wypadku roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawniło się z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego. Jeżeli natomiast dłużnik dokona zapłaty należności głównej z opóźnieniem, ale przed terminem jej przedawnienia, to wówczas odsetki za opóźnienie w zapłacie takiej należności nie przedawniają się w terminie rocznym przewidzianym dla roszczenia głównego, a uzyskują niezależny od należności głównej charakter i przedawniają się z upływem przewidzianego w art. 118 k.c. trzyletniego okresu przedawnienia.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że roszczenie powodów o zapłatę odszkodowania za opóźnienie lotu nr (...) K.-D. z 20 sierpnia 2014 r., uległo przedawnieniu z upływem roku od dnia rejsu, tj. z dniem 20 sierpnia 2015 r.. W tym też terminie doszło również do przedawnienia odsetek z tytułu powyższej należności.

W ocenie Sądu Okręgowego spełnienie odszkodowania z tytułu opóźnionego lotu przez stronę pozwaną na rzecz powodów K. S., M. S. (1), I. Ż. (1), T. Ż., M. S. (2), B. P., E. B., I. Ż. (2), J. J., A. K., B. M. oraz W. B. nastąpiło w dniu 23 grudnia 2016 r., na rzecz powódek A. P. i M. P. w dniu 20 stycznia 2017 r. natomiast na rzecz A. R. (2), R. R. (2) oraz M. R. (2) w dniu 30 listopada 2017 r. (potwierdzenia przelewów k. 88-95 a.s., k. 175 a.s.) – nie miało wpływu na bieg przedawnienia roszczenia o odsetki od powyższych kwot.

W ocenie Sądu odwoławczego, zgodnie z przedstawionymi powyżej rozważaniami, spełnienie świadczenia – które uległo przedawnieniu – nie powoduje, że roszczenie o odsetki odnawia swój termin przedawnienia. Nie zmienia powyższego ocena czy spełnienie przez pozwanego roszczeń stanowiło oświadczenie o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia co do roszczeń głównych. Hipotetycznie przyjmując, że spełnienie roszczeń w skutek chęci uniknięcia konsekwencji związanych z prowadzonym postępowaniem przed Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego, nie sposób uznać, że roszczenie odsetkowe z niewyjaśnionych przyczyn odnawia swą zaskarżalność – a co więcej, że przedawnienie to będzie posiadało 3 letni termin w myśl art. 118 k.c.. Przedstawione przez Sąd Rejonowy argumenty byłyby adekwatne do sytuacji w której strona pozwana spełniłaby dochodzone przez stronę powodową roszczenia przed terminem przedawnienia. W sytuacji w której do przedawnienia doszło, spełnienie roszczeń głównych i hipotetyczne zrzeczenie się zarzutu przedawnienia w tym zakresie nie ma wpływu na sposób ustalanie terminu przedawnienia odsetek, których to termin zaskarżalności już upłynął. W konsekwencji stwierdzić należy, że roszczenie odsetkowe uległo przedawnieniu w dniu 20 sierpnia 2015 r., tj. w terminie rocznym przewidzianym w art. 778 k.c. i brak jest podstaw do zastosowania terminu trzyletniego przewidzianego w art. 118 k.c..

Wobec zasadności podniesionego zarzutu przedawnienia roszczeń odsetkowych Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w punktach 6 i 10 w ten sposób, że żądania w zakresie odsetek oddalił.

Ze względu na zmianę zakresu rozstrzygnięcia Sąd odwoławczy zmienił również rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania zasądzonych przed Sądem I instancji. W tym zakresie Sąd odwoławczy zastosował art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielając koszty w stosunku do każdego z powodów.

Jednocześnie Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do podzielenia zarzutów naruszenia art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c.. Sąd Rejonowy słusznie uznał, że cofnięcie powództwa z powodu spełnienia żądania głównego sprawia, że powodowie winni zostać uznani za strony wygrywającą sprawę w tym zakresie. Bez znaczenia dla powyższego pozostaje natomiast to czy spełnienie roszczeń wynikało w skutek wszczętego postępowania

administracyjnego czy też nie. W ocenie Sądu Okręgowego brak jest przekonujących argumentów przemawiających za uznaniem, że w takiej sytuacji powodowie ulegli w zakresie dochodzonych roszczeń, z których cofnięcia zrezygnowali w skutek spełnionego roszczenia. W ocenie Sądu odwoławczego brak jest również podstaw do uznania, że w sprawie doszło do sytuacji wyjątkowej uzasadniającej odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami procesu. Chęć uniknięcia sankcji administracyjnej nie stanowi podstawy uznania, że obciążenie strony pozwanej kosztami procesu byłoby nieusprawiedliwione okolicznościami sprawy.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Okręgowy zmienił wyrok w punktach pkt 8 i 11 poprzez dokonanie odpowiedniej modyfikacji zasady ponoszenia kosztów postępowania w związku z uwzględnieniem apelacji poprzez zasądzenie na rzecz powodów od pozwanego kosztów procesu po stosunkowym rozdzieleniu – przyjmując, że powodowie wygrali w zakresie umorzonych postępowań ze względu na spełnienie roszczeń, ale przegrali w zakresie żądanych odsetek.

W stosunku do powodów K. S., M. S. (1), I. Ż. (1), T. Ż., M. S. (2), B. P., E. B., I. Ż. (2), J. J., A. K., B. M., W. B., A. P. i M. P. kwota zapłacona z tytułu należności głównej wynosiła 400 euro, kwota tytułem odsetek 54,38 euro (zgodnie ze wskazaną wartością zaskarżenia k. 270 a.s.). W konsekwencji powyżsi powodowie wygrali w 87%, natomiast pozwany wygrał w 13%.

W stosunku do powodów A. R. (2), R. R. (2) oraz M. R. (2) kwota zapłacona z tytułu należności głównej 400 euro, kwota tytułem odsetek 100,45 euro (zgodnie ze wskazaną wartością zaskarżenia k. 270 a.s.). W konsekwencji e/e powodowie wygrali w 75%, a pozwany wygrał w 25%.

Do kosztów powodów w postępowaniu przed I instancją Sąd Okręgowy zaliczył opłatę od pozwu w kwocie 30 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1 200 zł ustalonej na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (w treści na dzień wniesienia pozwów – tj. przed nowelizacją stawek znajdujących się w § 2 rozporządzenia stosownie do § 2 rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2016 r. poz. 1668) oraz opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Do kosztów procesu poniesionych przez pozwanego w toku postępowania przed Sądem Rejonowy, Sąd Okręgowy zaliczył koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1 200 zł ustalonej na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (w treści na dzień wniesienia pozwów – tj. przed nowelizacją stawek znajdujących się w § 2 rozporządzenia stosownie do § 2 rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1667) oraz poniesionej opłaty od pełnomocnictwa 17 zł.

W stosunku do powodów K. S., M. S. (1), I. Ż. (1), T. Ż., M. S. (2), B. P., E. B., I. Ż. (2), J. J., A. K., B. M., W. B., A. P. i M. P. Sąd Okręgowy stwierdził, że ponieśli koszty procesu w wysokości 1 247 złotych, natomiast pozwany w łącznej kwotę 1217 zł. Na skutek kompensaty tych kosztów między stronami według ww. stosunku pozwany winien zwrócić powodom kwotę 926,68 zł, jako różnicę między kosztami poniesionymi, a tymi które powodowie powinni ponieść jako przegrywający sprawę w 13% $((87\% \times 1247\text{zł}) - (13\% \times 1217\text{zł}) = 1084,89 - 158,21 = 926,68)$.

W stosunku do powodów A. R. (2), R. R. (2) oraz M. R. (2) Sąd odwoławczy stwierdził, że powodowie ponieśli koszty procesu w wysokości 1247 złotych. Pozwany poniósł koszty procesu na kwotę 1217 zł. Na skutek kompensaty tych kosztów między stronami według ww. stosunku pozwany winien zwrócić powodom kwotę 631 zł, jako różnicę między kosztami poniesionymi, a tymi które powodowie powinni ponieść jako przegrywający sprawę w 25% $((75\% \times 1247\text{zł}) - (25\% \times 1217\text{zł}) = 935,25 - 304,25 = 631\text{zł})$.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. – stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik postępowania oraz stawek minimalnych pełnomocnika pozwanego adekwatnej do zakresu zaskarżenia i przedmiotu prowadzonej sprawy, a określonych w § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.) oraz kwot 30 złotych uiszczonych tytułem opłat od apelacji w stosunku do każdego z powodów objętych przedmiotem zaskarżenia (k. 226 – 227 a.s.). Wobec powyższego orzeczono jak w punktach 2 i 3 wyroku.